

Dato 14-06-2024

Sagsbehandler Marie Hagstrup

raastoffer@ru.rm.dk

Tel. +45 78411915

Sagsnr. 1-50-71-13-22

Vurdering efter habitatbekendtgørelsen i forbindelse med ansøgning om råstofindvinding på del af matr.nr. 11e, 11f, 3a Glatved By, Hoed i Norddjurs Kommune

A. Lovgrundlag

A.1 Natura 2000

Før Region Midtjylland giver tilladelse til råstofindvinding efter råstoflovens¹ § 7, skal regionen i henhold til § 6, stk. 1 i habitatbekendtgørelsen² vurdere om det ansøgte, i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. Denne vurdering kaldes derfor en Natura 2000-væsentlighedsvurdering.

Vurderingen af om en plan eller et projekt påvirker et Natura 2000-område væsentligt er baseret på, om projektet kan påvirke de karakteristika og miljømæssige forhold, der kendetegner det konkrete Natura 2000-område, herunder særligt de konkret fastsatte bevaringsmålsætninger for de arter og naturtyper, der er på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag.

Hvis det i væsentlighedsvurderingen ikke kan udelukkes, at det ansøgte råstofindvindingsprojekt kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område, jf. habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 2. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområdes integritet, kan der ikke meddeles tilladelse til det ansøgte.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 124 af 26/1/2017 om råstoffer med senere ændringer.

² Bekendtgørelse BEK nr. 1098 af 21/08/2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter med senere ændringer.

Væsentlighedsvurderingen og, hvis påkrævet, konsekvensvurderingen skal fremgå af myndighedens afgørelse, jf. habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 4.

Region Midtjyllands konkrete Natura 2000-væsentlighedsvurdering for det ansøgte råstofvindingsprojekt fremgår af afsnit B.

A.2 Bilag IV

Tilladelse til råstofvindning efter råstoflovens § 7, stk. 1 er omfattet af habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 3, nr. 1 og derved forpligtelsen i habitatbekendtgørelsens § 10. Før Region Midtjylland giver tilladelse efter råstoflovens § 7, stk. 1, skal regionen således vurdere, om det ansøgte projekt kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for bilag IV-arter i deres naturlige udbredelsesområder, jf. habitatbekendtgørelsen § 10.

Et yngle- eller rasteområde forstås som en samling af lokaliteter, hvor en bestand af en art yngler eller raster, og ikke som hver enkelt lokalitet eller forekomst, medmindre der ikke er økologisk sammenhæng med andre lokaliteter eller forekomster. Ofte vil de enkelte lokaliteter i et sådant "netværk" af lokaliteter, der udgør et yngle- eller rasteområde, indbyrdes supplere hinanden i at opretholde bestanden. Betydningen af de enkelte lokaliteter i netværket kan afhænge af bestandens tæthed og spredningsmuligheder.

Ved vurderingen af om et yngle- eller rasteområde beskadiges eller ødelægges, er det afgørende, om den økologiske funktionalitet kan opretholdes på mindst samme niveau som hidtil.

Vurdering af, hvorvidt en bilag IV-art vil blive påvirket af et givent projekt, forudsætter blandt andet kendskab til arternes konkrete forekomst og udbredelse i det berørte område, spredningsmuligheder og økologiske sammenhænge.

Region Midtjyllands konkrete vurdering af bilag IV-arter for det ansøgte råstofvindingsprojekt fremgår af afsnit C.

B. Natura 2000-væsentlighedsvurdering

Nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde er Natura 2000-område nr. 48 Stubbe Sø, som ligger ca. 7,4 km sydvest for indvindingsområdet.

Natura 2000-området består af ét habitatområde, Habitatområde H44 af samme navn. Natura 2000-området er domineret af næringsrig sø, elle- og askeskov og levesteder for odder og damflagermus. Derudover rummer området mindre forekomster af rigkær, tidvise våde enge og sure overdrev. Selve søen udgør knapt halvdelen af habitatområdets areal.

Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området omfatter, jf. Natura 2000-planen 2022-2027, følgende naturtyper og arter:

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 44		
Naturtyper:	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Vandløb (3260)	Tør hede (4030)
	Surt overdrev* (6230)	Tidvis våd eng (6410)
	Rigkær (7230)	Bøg på mor (9110)
	Ege-blandskov (9160)	Stilkeke-krat (9190)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
Arter:	Odder (1355)	Damflagermus (1318)

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes ved naturtyper og arter henviser til talkoder i habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder og fuglebeskyttelsesområder er blevet revideres som beskrevet i basisanalysen.

Miljøpåvirkninger som følge af råstofindvinding over grundvandsspejl omfatter øget støj, vibrationer, støv samt emissioner af kvælstofoxider. Miljøpåvirkningerne er lokale og vil kun kunne påvirke de helt nære omgivelser til indvindingsområdet. Der vil ikke udledes vand fra indvindingsområdet. Afstanden til nærmeste Natura 2000-område er stor (ca. 7,4 km), og de lokale miljøpåvirkninger vil derfor ikke medføre væsentlig påvirkning på naturtyper og arter tilknyttet området.

Samlet set vurderes råstofindvindingen på ovennævnte grundlag ikke at medføre væsentlige direkte eller indirekte indvirkninger på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag og derved heller ikke være til hinder for, at naturtyper og arter kan opnå gunstig bevaringsstatus.

Region Midtjylland vurderer samlet, at det ansøgte råstofindvindingsprojekt ikke vil påvirke Natura 2000-områdets bevaringsmålsætninger eller udpegningsgrundlag væsentligt. Region Midtjylland finder derfor, at der ikke skal foretages en nærmere konsekvensvurdering af påvirkninger på Natura 2000-området, jf. habitatbekendtgørelsens § 6 stk. 2.

C. Bilag IV-artsvurdering

I forbindelse med afgrænsningen af miljøkonsekvensrapportens indhold har Region Midtjylland vurderet, at miljøkonsekvensrapporten skal indeholde en kortlægning af egnede levesteder samt konkrete feltundersøgelse for relevante bilag IV-arter. Afgrænsningsudtalelsen fremgår af råstoffilladelsens bilag B.2 og miljøkonsekvensrapporten fremgår af råstoffilladelsens bilag B. Regionens vurdering af hvilket bilag IV-arter, der er relevante for det ansøgte projekt, fremgår af afgrænsningsudtalelsen. Mols Consulting – Natur & Miljø APS (herefter Mols Consulting) har udført undersøgelserne i forbindelse med det konkrete projekt, og notater fra feltbesigtigelserne fremgår af miljøkonsekvensrapportens bilag 6-8 (råstoffilladelsens bilag B.6-B.8). Miljøkonsekvensrapportens kapitel 7 indeholder en gennemgang af projektet potentielle påvirkning på bilag IV-arter.

Ud fra konkrete besigtigelser i området, har Mols Consulting fundet yngle- og rasteområder for markfirben i den aktive del af den eksisterende råstofgrav på matr.nr. 11e og 11f. Det drejer sig konkret om to muldepoter på henholdsvis den sydøstlige del af matr. 11e og den nordøstlige del af matr. 11f, samt en spredningskorridor mellem muldepoterne i læhegnet langs matrikelskellet mellem matr.nr. 11f og 3a (Figur 1).

Figur 1: Registreringer af hhv. individer og kolonier af markfirben i den eksisterende råstofgrav i den sydlige del af projektområdet (figur 7.3 i miljøkonsekvensrapporten (bilag B)).

Det fremgår af miljøkonsekvensrapportens afsnit 7.6 samt ansøgers grave- og efterbehandlingsplan (råstoffilladelsens bilag B.3) at for at sikre, at der ikke sker en påvirkning af yngle- og rasteområder for markfirben, at tilstanden af muldepoterne ikke ændres.

Muldepoterne bevares derfor og vil således ikke blive nedlagt eller tildækket med yderligere muld. Dette gælder både i drifts- og efterbehandlingsfasen.

Regionen vurderer, at læhegnet mod nord i den eksisterende råstofgrav fungerer som spredningskorridor mellem de to kolonier af markfirben inden for projektområdet. En nedlæggelse af læhegnet vil derfor kunne påvirke markfirbenenes spredningsevne og potentielt arealets økologiske funktionalitet for de to kolonier. Det fremgår af miljøkonsekvensrapportens afsnit 7.7 samt ansøger grave- og efterbehandlingsplan, at den økologiske forbindelse mellem de to kolonier derfor sikres via etablering af en ny spredningskorridor, som kan erstatte det nordlige læhegn. Denne nye spredningskorridor etableres i form af et læhegn syd for den eksisterende råstofgrav.

Figur 2: Den nordlige del af den nuværende spredningskorridor mellem de to kolonier af markfirben (gul) nedlægges, og den skal derfor erstattes af en ny spredningskorridor syd for råstofgraven (grøn) (figur 7.7 i miljøkonsekvensrapporten).

Den eksisterende spredningskorridor har en længde på i alt 710 m, imens den nye spredningskorridor langs det projekterede læhegn får en længde på 605 m. Selvom markfirben generelt har en lav spredningsevne (<200 m)³, indikerer registreringerne langs læhegnet, at det er sandsynligt, at der er en udveksling mellem individerne i de to kolonier. Da den nye korridor bliver kortere end

³ Peer Ravn, Lars Christian Adrados og Martin Hesselsøe. 2023: Marifirben – I: Christian Kjær (Red): Opdatering af: Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets Bilag IV. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi - Videnskabelig rapport nr. 520: s. 42. <https://dce.au.dk/udgivelser/vr/501-599>

den eksisterende, vurderer regionen, at det dermed ikke besværliggøre spredningen mellem de to kolonier.

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at der allerede er et eksisterende læhegn ved råstofgravens sydlige midte, som forlænges til begge sider, så der dannes en ny økologisk forbindelse mellem de to kolonier. Det nye læhegn mod syd sammensættes af spredte lave buske, herunder slåen (30 stk.), havtorn (20 stk.) og hunderose (10 stk.), som markfirbenene kan søge skjul under. Der placeres desuden spredte store sten (30 stk.) samt træstammer (5 stk.) langs læhegnet, som markfirbenene kan benytte til solbadning.

Da der i øjeblikket foreligger en aktiv råstofindvindingstilladelse på den sydlige del af det ansøgte areal, henvendte ansøger sig i januar 2024 til regionen vedrørende accept af, at læhegnet mod nord blev nedlagt, da indvindingen rykkede mod nord. Ansøger oplyste, at den nye spredningskorridor beskrevet i miljøkonsekvensrapporten ville være etableret inden marts 2024 og inden nedlæggelse af den eksisterende korridor. Den nye spredningskorridor ville dermed kunne benyttes, når de første markfirben kommer frem fra deres vinterhi for at solbade i april. Den nye spredningskorridor vil sikre markfirbenenes spredningsevne inden for projektområdet, og en nedlæggelse af det nordlige læhegn vil således ikke påvirke områdets økologiske funktionalitet for markfirben.

Både Miljøstyrelsen og Norddjurs kommune blev hørt, og sammen med regionen blev der givet accept af, at den nye spredningskorridor blev etableret, og det nordlige læhegn nedlagt i overensstemmelse med forholdene beskrevet i miljøkonsekvensrapporten, der forelå på tidspunktet for forespørgslen.

Ud fra miljøkonsekvensrapportens beskrevne forebyggende tiltag samt afværgeforanstaltninger vurderer regionen, at den økologiske funktionalitet for marfirben i området kan opretholdes.

Da markfirben generelt er udbredt i Glatved-området, og der i forbindelse med den konkrete kortlægning i den aktive grav er fundet adskillige individer og to kolonier af markfirben, vurderer regionen, at der er stor sandsynlig for, at markfirben vil indvandre og kolonisere den øvrige råstofgrav, når indvindingen fortsætter mod nord. Derfor har regionen i tilladelsen stillet vilkår om, at forekomsten af markfirben på egnede levesteder opstået under indvindingen, herunder mulddepoter og sydvendte skrånninger, skal undersøges for tilstedeværelsen af markfirben inden nedlæggelse og efterbehandling.

Se miljøkonsekvensrapportens kapitel 7 for en gennemgang af øvrige bilag IV-arter. Øvrige bilag IV-arter og levesteder for disse er eftersøgt, men er ikke blevet konstateret.

På det foreliggende grundlag og med de beskrevne forebyggende, afværgende og monitorerende tiltag vurderer Region Midtjylland efter habitatbekendtgørelsens § 10, at det ansøgte projekt ikke kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for bilag IV-arter. Vurderingen er baseret på konkret viden om forekomsten i eller omkring det ansøgte projektområde.